

รายงานการเข้าร่วมการประชุม

ICANN

The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers

ครั้งที่ 55 ระหว่างวันที่ 4 – 10 มีนาคม 2559

ณ เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก

สารบัญ

สารบัญ.....	2
1. บทสรุปผู้บริหาร	3
2. ความเป็นมา	5
3. ผู้ร่วมเดินทาง.....	6
4. รูปแบบการประชุม	7
5. รายละเอียดประเด็นที่สำคัญ.....	8
5.1. Cross Community Working Group for Accountability.....	8
5.2. การประชุมปรึกษาหารือกรอบระหว่างบอร์ดบริหาร ETDA และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ ICANN.....	10
5.3. การนำเสนอความก้าวหน้าโครงการความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สพธอ. ในการจัดแปลเอกสารที่สำคัญเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต....	11
5.4. การนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านมาตรฐานการใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ต.....	12
5.5. ข้อเสนอแนะสำหรับ สพธอ. ในประเด็นของความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สพธอ.	16
6. เอกสารแนบรายงานการเดินทาง	17

1. บทสรุปผู้บริหาร

ผู้แทน สฟธอ. เดินทางเข้าร่วมการประชุม ICANN 55 ณ เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก ในฐานะ Government Advisory Committee หรือ GAC ซึ่งมีสาระสำคัญที่รับทราบและพิจารณาดังนี้

- รายงานสถานะการเปลี่ยนแผนการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (IANA Transition and ICANN Accountability)

ตามที่สัญญาระหว่าง IANA และรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้สิ้นสุดลงเมื่อ 31 กันยายน 2558 และมีการต่อสัญญาไปอีก 1 ปี เป็น 31 กันยายน 2559 นั้น ICANN จึงได้ตั้งคณะทำงานหลายคณะทำงานเพื่อร่างนโยบายการบริหารจัดการร่วมกันในลักษณะ Multi-Stakeholder Bottom-Up Model ซึ่งคณะทำงานหนึ่งในนั้นคือ คณะทำงาน Cross Community Working Group for Accountability หรือ CCWG-Accountability ทำหน้าที่กำหนดกลไกในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างสมดุลของการใช้อำนาจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งคณะทำงานนี้ได้ทำการยก ร่าง รายงานข้อเสนอแนะฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว และต้องเวียนไปยังองค์กรย่อยต่างๆ เพื่อให้ได้รับความเห็นชอบและลงมติเพื่อการส่งต่อไปยังรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นลำดับถัดไป

แม้ในที่ประชุมจะยังมีความเห็นที่ขัดแย้งอยู่บ้าง แต่ได้มีมติที่ “ไม่คัดค้านรายงาน” ดังกล่าว และสนับสนุนให้ ส่งรายงานไปยังรัฐบาลสหรัฐอเมริกาต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการของ GAC จะต้องมีการ ปรับ operating procedure ให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่นี้ด้วย

- การประชุมปรึกษาหารือรอบระหว่างบอร์ดบริหาร ETDA และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ ICANN

Theresa Swine Heart, Senior Advisor to the President on Global Strategy ได้ต้อนรับ อาจารย์ขวลิท อุตศาสตร์ ในฐานะหนึ่งในคณะกรรมการผู้บริหาร สฟธอ. และรองผู้อำนวยการ สฟธอ. รวมทั้งเจ้าหน้าที่ สฟธอ. เพื่อสรุปเกี่ยวกับการส่งมอบ IANA transition stewardship proposal ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 7 องค์กร ซึ่งรวมถึง GAC ด้วยเช่นกัน โดยข้อเสนอนี้จะส่งมอบให้ NTIA ในวันที่ 10 มีนาคม 2559 นี้ หลังจากนั้น NTIA จะใช้เวลา 90 วันในการอ่าน IANA transition stewardship proposal ก่อนที่จะส่งไปยัง Congress เพื่อพิจารณา ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2559 โดยการประชุม Congress จะเกิดขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 เพื่อให้ความเห็นชอบและส่งมอบต่อไปในการส่งมอบการบริหาร ICANN ออกจากความรับผิดชอบของรัฐบาลสหรัฐฯ

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สฟธอ. นั้น อาจารย์ขวลิทกล่าวว่ายังคงเฝ้าติดตามการเปลี่ยนผ่านในครั้งนี้เพื่อที่จะให้ประเทศไทยสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที อาจารย์ขวลิท กล่าวเสริมว่า ขณะนี้ สฟธอ. ได้ดำเนินการตั้งคณะทำงานในการกำหนดชื่อโดเมนที่มีความสำคัญต่อประเทศเพื่อที่จะทำการปกป้องได้ถ้าเกิดมีการจดทะเบียน New gTLD รอบใหม่ที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้ชื่อ

โดเมนที่มีความสำคัญต่อประเทศได้รับการปกป้อง โดยคณะทำงานชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐกิจและเอกชน

- **การนำเสนอความก้าวหน้าโครงการความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สฟธอ. ในการจัดแปลเอกสารที่สำคัญเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต**

สฟธอ. ได้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตาม MOU เพื่อทำการแปลเอกสารวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างความรู้ และความตระหนักแก่ประชาคมอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยโดยจะเริ่มจากหนังสือสองเล่มคือ ICANN Acronym และ WGIG Report

- **การนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านมาตรฐานการใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ต**

ตามที่ประเทศไทย โดย สฟธอ. ได้จัดตั้งคณะทำงาน Thai Generation Panel เพื่อกำหนดกฎต่างๆ หรือ Label Generational Rules (LGR) เพื่อใส่เข้าไปใน Root Zone เพื่อให้ใช้ภาษาไทยในชื่อ Top Level Domain นั้น ปัจจุบันได้ดำเนินการมาแล้ว 50% ของแผนงาน ได้แก่ (1) มีการกำหนดหลักการและขอบเขตการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว (2) มีการกำหนด Code Points หรือตัวอักษรที่อยู่ในขอบเขตการดำเนินงานแล้ว (3) มีการกำหนด Variant ซึ่งหมายถึงการสร้างกฎเพื่อป้องกันการสับสนหลงผิดกับภาษาที่มีความใกล้เคียง เช่น ภาษาลาว หรือเขมร ซึ่งได้ข้อสรุปว่า มีความแตกต่างกันมากพอที่จะทราบจึงไม่ต้องมีกฎนี้

สถานการณ์ดำเนินการในปัจจุบัน คือ ขั้นตอนที่ 4 การกำหนด กฎต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ลำดับการเขียน หรือชื่อยกเว้นต่างๆ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงาน

- **ข้อเสนอแนะสำหรับ สฟธอ. ในประเด็นของความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สฟธอ.**

1. สฟธอ. ยังจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ภาคประชาสังคมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีนานาชาติเพิ่มมากขึ้น
2. การเผยแพร่เอกสารที่ได้รับการแปลเป็นประเด็นที่สำคัญที่ สฟธอ. จำเป็นต้องให้ความสนใจในระยะต่อไป เพื่อให้แน่ใจว่า เอกสารที่ได้รับการแปลแล้วนั้นเข้าถึงผู้มีส่วนได้และส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานภาษาไทย เพื่อนำเข้าสู่ระบบ Root Zone เพื่อให้พร้อมสำหรับการจดชื่อโดเมนในภาษาไทยในรอบถัดไป

2. ความเป็นมา

ICANN เป็นชื่อย่อของ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers เป็นสถาบันหลักในเชิงการอภิบาลอินเทอร์เน็ตที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานหลักทางอินเทอร์เน็ต มีลักษณะเป็นหน่วยงานระดับสากลที่ไม่แสวงหาผลกำไร ตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2541 (ค.ศ. 1998) โดยนักวิชาการ ผู้ชำนาญทางเทคโนโลยี ตลอดจนนักธุรกิจ ร่วมหารือเพื่อกำหนดโครงสร้างและกลไกการทำงาน โดยรวมแล้ว ICANN จะรับภาระหน้าที่หลักในการบริหารดูแลอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถแยกได้เป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้คือ

- (1) การบริหารระบบชื่อโดเมน (Management of the Domain Name System)
- (2) การบริหารระบบอุปกรณ์แม่บทเพื่อบริการด้านทะเบียนและสืบค้นโดเมน (Management of the Root Server System)
- (3) การจัดสรรเลขหมายไอพี (Allocation of IP Address Space)
- (4) การกำหนดมาตรฐานทางเทคนิค (Assignment of Protocol Parameters)

ในปี 2014 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ประกาศว่าจะไม่ควบคุมการทำงานของ ICANN อีกต่อไป แต่ต้องการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ร่วมกันบริหารจัดการ จึงก่อให้เกิดคลื่นความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มากมาย ในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ สพรอ. ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ Soft Infrastructure ในด้านการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ และชื่อโดเมน เป็นส่วนสำคัญในการยืนยันตัวตนในโลกออนไลน์ แนวนโยบายต่างๆ ในการบริหารจัดการชื่อโดเมนของ ICANN จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบอินเทอร์เน็ต ในปัจจุบัน จึงได้เข้าไปมีส่วนร่วมทำงานกับ ICANN เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตของโลก สพรอ. ได้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนทำงานประสานระหว่าง ICANN และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียภายในประเทศเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของคนไทย ตามแผนยุทธศาสตร์ของ สพรอ. ที่ได้คำนึงถึงความสอดคล้องของนโยบาย รัฐบาล โดยวางยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้สังคมอินเทอร์เน็ตสามารถรับมือกับจำนวนผู้ใช้งานที่มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศ

วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ เป็นดังนี้

- เพื่อร่วมในการให้คำปรึกษาหารือในฐานะคณะที่ปรึกษาภาครัฐบาล (Government Advisory Committee) ในการอภิปราย IANA Transition Stewardship proposal
- เพื่อเข้าพบกับทีมผู้บริหารระดับสูงของ ICANN เพื่อให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้านในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย
- เพื่อประเมินสถานการณ์ที่จะมีผลกระทบต่อประเทศไทยหลังจากการเปลี่ยนผ่านการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตโลกในรูปแบบที่เรียกว่า Multi-stakeholder approach เพื่อนำกลับมาปรับยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้
- เพื่อผลักดันมาตรฐานด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยในชื่อโดเมนและการใช้ภาษาไทยในระบบงานต่างๆ นั้น เข้าไปติดตั้งอยู่ในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถใช้ภาษาไทยบนอินเทอร์เน็ตได้ เป็นการลดช่องว่างทางดิจิทัล

3. ผู้ร่วมเดินทาง

(1) นายขลิท อุตศาสตร์	กรรมการบริการ สพอ.
(2) นายวรรณวิทย์ อาชุนทร	รองผู้อำนวยการ สพอ.
(3) นางสาวปิตินันท์ คูอมรพัฒนะ	ผู้อำนวยการสำนักโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ
(4) นายบณัฏฐ์ รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร	ผู้อำนวยการ และรักษาการผู้จัดการส่วนงาน
ความร่วมมือระหว่างประเทศ

4. รูปแบบการประชุม

ประชุม ICANN55 ระหว่างวันที่ 4-10 มีนาคม 2559 ที่ผู้แทน สพอ. ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

ONE PAGE SUMMARY GAC AGENDA FOR MARRAKECH

Time	Saturday 5 th March	Sunday 6 th March	Monday 7 th March	Tuesday 8 th March	Wednesday 9 th March	Thursday 10 th March
0830 – 900		5 – GAC Position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability	High level Governmental Meeting		18 – Meeting with ICANN Board	
0900 – 0930				11 – HLGM Stocktake		23 – GAC Operating Principles
0930 – 1000				12 – Meeting with the ALAC		
1000 – 1030					19 – Independent GAC Secretariat	24 – Meeting Structure
1030 – 1100		Morning Break		Morning Break	Morning Break	Morning Break
1100 – 1130		6 – GAC Position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability		13 – Meeting with ccNSO	20 – GAC Working Group Updates: - PSWG (incl. NGRDS) - HR & IL	25 – Asia-Pacific Region Discussion
1130 – 1200				14 – GAC Position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability	- Under-Served Regions - Geo Names - Nom Com	26 – GAC Website Update
1200 – 1230				Lunch & CVC Meeting	Lunch & CVC Meeting	27 – Planning for next GAC Meeting (ICANN56)
12.30 – 14.00	Lunch & CVC Meeting	Lunch & CVC Meeting				END OF GAC MEETING
1400 – 1430	1 – Opening Plenary	7 – Update on CCT Review		15 – Preparation for meeting with the Board	21 – 2 Character Codes Implementation	
1430 – 1500	2 – IANA Transition & ICANN Accountability: Overview	8 – Future New gTLD Rounds: Policy Development		16 – GAC Position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability	22 – Communiqué Drafting	
1500 – 1530				Afternoon Break		
1530 – 1600		Afternoon Break				
1600 – 1630	Afternoon Break	9 – Meeting with GNSO – including 5-10 mins per PDP Leader in the GNSO & Accountability		17 – Finalise GAC position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability		
1630 – 1700	3 – gTLD Safeguards: Current Round					
1700 – 1730	4 – GAC Position as a Chartering Organisation for CCWG Accountability	10 – Preparation for the HLGM – Morocco to Lead				
1730 – 1800						
Community Engagement Session		Public Policy Issues Session		GAC Process or Procedure Session		

5. รายละเอียดประเด็นที่สำคัญ

5.1. Cross Community Working Group for Accountability

ตามที่สัญญาระหว่าง IANA และรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้สิ้นสุดลงเมื่อ 31 กันยายน 2558 และมีการต่อสัญญาไปอีก 1 ปี เป็น 31 กันยายน 2559 นั้น ICANN จึงได้ตั้งคณะทำงานหลายคณะทำงานเพื่อร่างนโยบายการบริหารจัดการร่วมกันในลักษณะ Multi-Stakeholder Bottom-Up Model ซึ่งคณะทำงานหนึ่งคือ คณะทำงาน Cross Community Working Group for Accountability หรือ CCWG-Accountability ทำหน้าที่กำหนดกลไกในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างสมดุลของการใช้อำนาจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การดำเนินการของคณะทำงานนี้จัดตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2557 ดำเนินการประมาณ 1 ปี 4 เดือน และได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2559 สถานะปัจจุบันคือ เวียนให้องค์กรย่อยต่างๆ ได้ให้ความเห็นและลงมติเพื่อการส่งต่อไปยังรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นลำดับถัดไป

ในการประชุมครั้งนี้ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAC ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อทราบสถานะการดำเนินงาน รายละเอียดของรายงานฉบับสมบูรณ์ และมุมมองจากองค์กรย่อยต่างๆ ต่อรายงานฯ

หลังจากมีการส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ จนถึงระหว่างการประชุม ครั้งที่ 55 นั้น องค์กรย่อยต่างๆ ได้มีการประชุมและลงมติ ครบทั้ง 7 องค์กร ดังนี้

CWG-Stewardship (29 ก.พ. 2559)

SSAC (2 มี.ค. 2559)

ASO (4 มี.ค. 2559)

ALAC (6 มี.ค. 2559)

GAC (9 มี.ค. 2559)

GNSO (9 มี.ค. 2559)

ccNSO (9 มี.ค. 2559)

- (2) เพื่อพิจารณา เนื้อหาของรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GAC และพิจารณาอนุมัติการส่งรายงานต่อไปยังรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากการปรับโครงสร้างการตัดสินใจ จากเดิมที่ รัฐบาลจะมีบทบาทเป็นเพียงที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาแนะนำเท่านั้น (Advising Committee หรือ AC) ทำหน้าที่ส่งข้อเสนอแนะ (GAC Advice) ไปยังคณะกรรมการบริหาร และไม่อำนาจในการตัดสินใจแบบลงคะแนนเสียง ส่วน

คณะกรรมการบริหารมีข้อกำหนดว่าควรจะทำตาม GAC Advice มีเช่นนั้นผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตาม GAC Advice นั้น คณะกรรมการบริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

ในรายงานฯ มีการปรับโครงสร้างการตัดสินใจ โดยถือว่า GAC เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรายหนึ่งเช่นกัน ควรจะมีสิทธิ์ในการตัดสินใจ (มีอำนาจในการลงคะแนนเสียง) ทั้งนี้ ไม่มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ GAC Advice (กระบวนการนี้เรียกว่า GAC Carve-out)

ที่ประชุมมีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการเปลี่ยนไปของโครงสร้างนี้สามารถตีความได้หลายทาง ทางหนึ่งคือเป็นการลดทอนอำนาจของรัฐบาลที่แต่เดิมออกข้อเสนอใดก็ตาม กรรมการบริหารมักจะต้องทำตามเกือบร้อยทั้งร้อย แต่อีกทางหนึ่งก็มองว่าแต่เดิมจากที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเลยกลายเป็นมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเพื่อตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้ด้วย และกระบวนการ GAC Carve-Out และวิธีการที่จะกำหนดว่าผู้ใดจะเข้าไปทำหน้าที่ Vote ในฐานะตัวแทน GAC จาก 140 ประเทศ จะทำได้อย่างไรนั้นจะต้องมีการปรับกระบวนการภายในอีกครั้ง

สุดท้ายที่ประชุมมีมติไม่คัดค้านรายงานดังกล่าว และสนับสนุนให้ส่งรายงานไปยังรัฐบาลสหรัฐอเมริกาต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการของ GAC จะต้องมีการปรับ operating procedure ให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่นี้ด้วย

(3) เพื่อพิจารณาเข้าร่วมดำเนินการในระยะถัดไป หรือ Work Stream 2

การดำเนินการ IANA Stewardship นั้นแบ่งออกเป็น 2 ระยะ เรียกว่า Work Stream 1 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างและอำนาจการตัดสินใจ และ Work Stream 2 ซึ่งจะเป็นประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตในฐานะ soft infrastructure เช่น เรื่องความหลากหลาย สิทธิมนุษยชน ขอบเขตของกฎหมาย (jurisdiction) ความรับผิดชอบของ supporting organization ความรับผิดชอบของ staff ความโปร่งใส และการใช้อำนาจตุลาการ (Ombudsman)

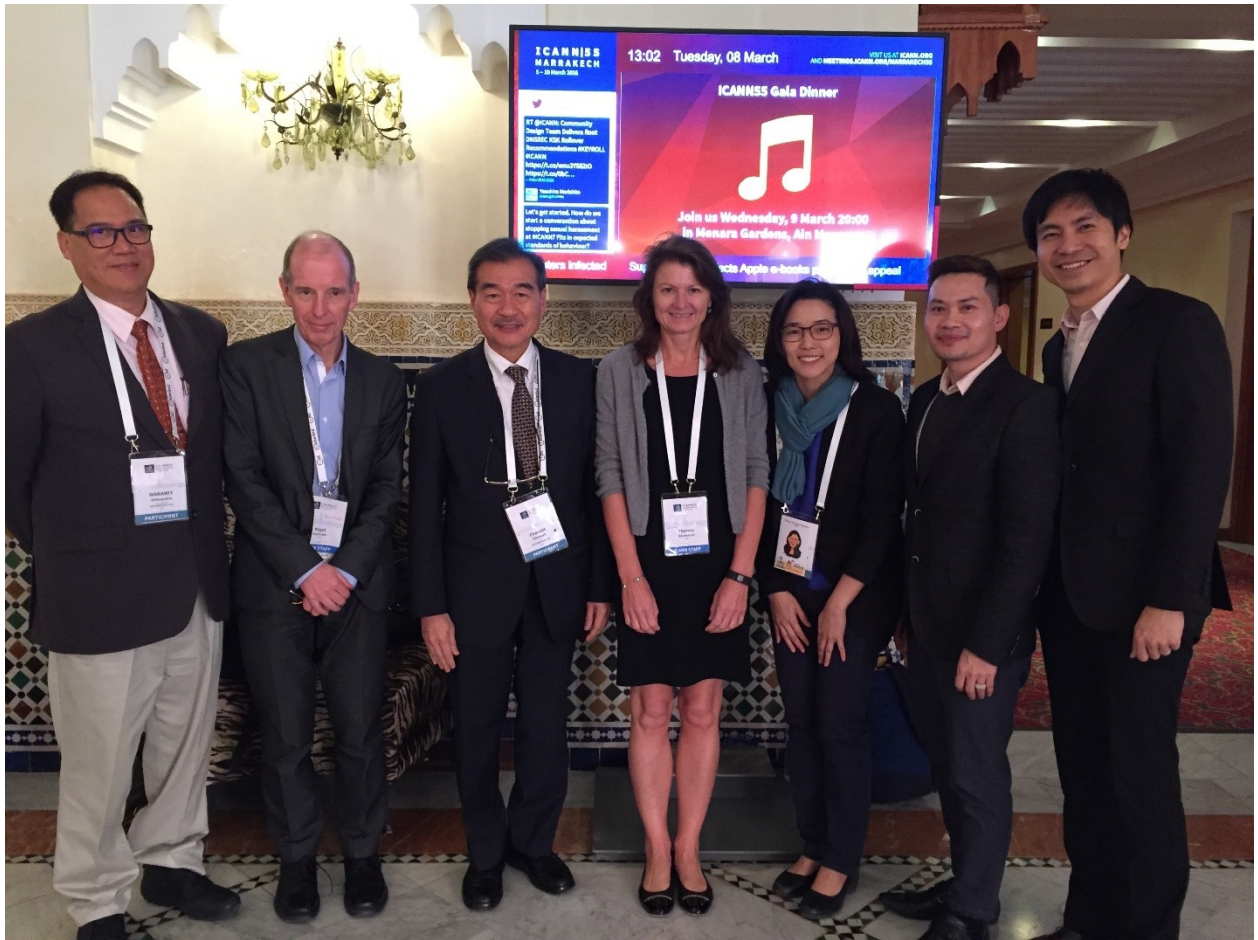
ข้อกังวลอีกประการที่คณะทำงาน CCWG คำนึงถึงอย่างมาก คือ เวลาในการจัดการดำเนินการของทั้งสอง work stream ซึ่งจำเป็นต้องใช้จำนวนคนที่เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกัน Work Stream 1 จำเป็นจะต้องส่งมอบให้เสร็จภายในปีนี้ ส่วน Work Stream 2 อาจจะเป็นที่ต้องเลือกทำในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องและสำคัญ แทนที่จะจัดทำทุกข้อหัวที่นำเสนอมา โดยที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดลำดับความสำคัญในประเด็นดังกล่าว

5.2. การประชุมปรึกษาหารือกรอบระหว่างบอร์ดบริหาร ETDA และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ ICANN

การประชุมครั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการเปลี่ยนผ่าน IANA transition steward proposal ซึ่งเป็นประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในขณะนี้ โดยในการนี้ อาจารย์ขวลิท อรรถศาสตร์ ในฐานะหนึ่งในคณะกรรมการผู้บริหาร สพอ. และรองผู้อำนวยการ สพอ. และ เจ้าหน้าที่ สพอ. ได้เข้าการประชุมครั้งนี้ การประชุมเริ่มจากการที่ทาง ICANN อธิบายถึงระยะเวลาของการส่งมอบ IANA transition stewardship proposal ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 7 องค์กร ซึ่งรวมถึง GAC ด้วยเช่นกัน โดยข้อเสนอนี้จะส่งมอบให้ NTIA ในวันที่ 10 มีนาคม 2559 นี้ หลังจากนั้น NTIA จะให้เวลา 90 วันในการอ่าน IANA transition stewardship proposal ก่อนที่จะส่งไปยัง Congress เพื่อพิจารณาภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2559 โดยการประชุม Congress จะเกิดขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 เพื่อให้ความเห็นชอบและส่งมอบต่อไปในการส่งมอบการบริหาร ICANN ออกจากความรับผิดชอบของรัฐบาลสหรัฐฯ

ในการนี้ อาจารย์ขวลิท ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญถึงสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการส่งมอบว่าอาจจะต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจร่วมกัน พร้อมกันนี้ต้องมีการวางแผนงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สพอ. นั้น อาจารย์ขวลิทกล่าวว่ายังคงเฝ้าติดตามการเปลี่ยนผ่านในครั้งนี้เพื่อที่จะสามารถให้ประเทศไทยสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วทั้งที่ อาจารย์ขวลิทกล่าวเสริมว่า ขณะนี้ สพอ. ได้ดำเนินการตั้งคณะทำงานในการกำหนดชื่อโดเมนที่มีความสำคัญต่อประเทศเพื่อที่จะสามารถทำการปกป้องได้ถ้าเกิดมีการจดทะเบียน New gTLD รอบใหม่ที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้ชื่อโดเมนที่มีความสำคัญต่อประเทศได้รับการปกป้อง โดยคณะทำงานชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐกิจ ภาคประชาสังคมและภาครัฐบาลที่เข้าร่วมทำงานในครั้งนี้ โดยบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนพูดคุยในครั้งนี้เป็นไปตามภาพ

รูปที่ 1 ภาพผู้เข้าร่วมประชุมระหว่างกรรมการบริหารของ ETDA และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ ICANN

5.3. การนำเสนอความก้าวหน้าโครงการความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สทอ. ในการจัดแปลเอกสารที่สำคัญเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการ อินเทอร์เน็ต

นอกจากการเข้าร่วมประชุม ICANN ครั้งที่ 55 ในการทำหน้าที่ตัวแทนที่ปรึกษาของรัฐบาลไทยในเวที ICANN 55 สทอ. ยังได้นำเสนอความก้าวหน้าของความร่วมมือในบันทึกความเข้าใจระหว่าง ICANN และ สทอ. ในการแปลเอกสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโลกในขณะนี้ โดย ตัวแทนของ สทอ. ได้นำเสนอความก้าวหน้าในการประชุมครั้งนี้ โดยเป็นหนึ่งในสองประเทศที่มีการจัดทำ บันทึกความเข้าใจกับ ICANN ในการแปลเอกสาร ผลของการนำเสนอเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีความก้าวหน้าใน

เรื่องการเตรียมพร้อมให้ผู้มีส่วนได้และส่วนเสียในประเทศไทยมีความพร้อมในการเข้าไปเกี่ยวข้อง แสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตโลก

รูปที่ 2 เอกสารที่ใช้ในการบรรยาย ICANN MOU Partnership

5.4. การนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านมาตรฐานการใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ต

ตามที่ สพรอ. ได้จัดตั้งคณะทำงาน LGR (Label Generation for Root Zone) เมื่อ 5 ตุลาคม 2558 นั้น ปัจจุบันได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อจัดทำ Proposal เพื่อการกำหนดกฎต่างๆ สำหรับการใช้อย่างภาษาไทยกับ Top Level Domain เข้าไปในระบบ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับการทำให้สามารถใช้ชื่อภาษาไทยในชื่อโดเมนได้ ทั้งนี้ขั้นตอนการดำเนินการ ตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงการส่งไปยังฝ่ายเทคนิคของ ICANN ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน

ในขั้นตอนนี้จะเป็นการพิจารณาว่าคณะทำงานนี้จะเลือกทำงานกับภาษาใดบ้าง สำหรับบางประเทศที่มีภาษาที่ใช้ในประเทศมากกว่า 1 ภาษา ที่มีความนิยมทั้งการพูดหรือเขียนเหมือนกันๆ ก็จะทำให้จำเป็นต้องทำทั้งสองภาษา

สำหรับขั้นตอนนี้ Thai Generation Panel (ThaiGP) หรือ คณะทำงานของประเทศไทย ได้พิจารณาแล้วได้ข้อสรุปว่าตัวอักษรที่ใช้ในประเทศไทย ที่ใช้แพร่หลายมีเพียงอักษรไทยเท่านั้น จะมีบางตัวอักษรที่เพิ่มขึ้นในการใช้ภาษาบาลีในบทสวดมนต์ หรือชื่อทางธรรมของ

พระสงฆ์ นอกจากนั้น ยังมีตัวอักษรอื่นๆ ที่มีใช้ เช่น ตัวอักษรล้านนา แต่เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า มีการในภาษาเขียนไม่มากนัก

1

ISO 15924

ISO 15924 – Code: Thai

ISO 15924 – Number: 352

ISO 15924 – English name: Thai

Unicode Range: U+0E00 – U+0E7F

2

Writing systems that use Thai script

35 languages

Language	ISO 639-3 Code	Locations	Population	Status
Thai	tha	Thailand (official language of Thailand)	20,200,000 (2000)	1
Northeastern Thai	tts	Widespread in Northeast Thailand	15,000,000 (1983 SIL)	6a
Northern Thai	nod	Northern region of Thailand	6,000,000 (1983 SIL)	5
Southern Thai	sou	Southern region of Thailand	4,500,000 (2006 Mahidol University)	5
Northern Khmer	kxm	Northeastern and Eastern regions of Thailand along the border with Cambodia	1,400,000 (2006 Mahidol University)	5
Pattani Malay	mfa	Southern region of Thailand near the border with Malaysia	1,000,000 (2006 Mahidol University)	5

รูปที่ 3 ตารางประกอบการพิจารณาขอบเขตการดำเนินการ

ในการทำงานในขอบเขตครั้งนี้ จึงจะดำเนินงานเพียงตัวอักษรไทยที่ใช้ในภาษาไทย ก่อน ส่วนภาษาบาลีและตัวอักษรล้านนาจะพิจารณาในการดำเนินการครั้งถัดไป

ขั้นตอนที่ 2 : กำหนด Code Points

เป็นขั้นตอนเพื่อกำหนดว่าจะมีตัวอักษรใดบ้างที่จะนำมาพิจารณาว่ามีความต้องการใช้ในชื่อโดเมน ซึ่งผลจากที่ประชุม มีมติให้ไม่จำเป็นต้องพิจารณา “ไม้ยมก” เพื่อป้องกันความสับสนหลงผิดแต่ผู้บริโภคน เช่น ข้าฯ.ไทย และ ข้า.ไทย กรณีนี้ทางเทคนิคจะมองเป็นคนละเว็บไซต์กัน ดังนั้นเพื่อป้องกันการสับสนจะไม่อนุญาตให้ใช้ ไม้ยมก ในชื่อโดเมนภาษาไทย

อีกอักษรหนึ่งที่ตัดออกจากการพิจารณาในรอบนี้เนื่องจากมีใช้อยู่ในภาษาบาลีเท่านั้น คือ เครื่องหมาย “ยามักการ” หรือเครื่องหมายคล้ายเลขสามอาราบิกกลับด้าน ใช้ในตำแหน่งบนตัวอักษร เพื่อระบุว่าอักษรใดเป็นอักษรนำ

สรุปการเลือก Code Points ที่อยู่ในขอบเขตการดำเนินการของคณะทำงาน จึงเป็นเฉพาะตัวอักษรที่เป็นช่องสี่เหลี่ยม ในภาพ

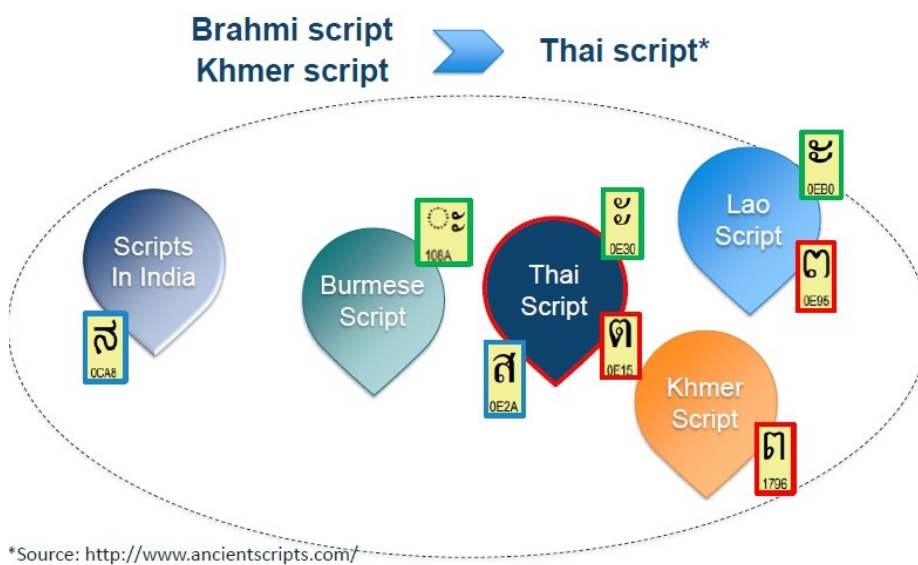
Finalizing the code point repertoire

[illegible]

รูปที่ 4 ตาราง Code Points ที่เลือกอยู่ในขอบเขตการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 : กำหนด Variants

ขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการร่วมกับคณะทำงานภาษาอื่นๆ ที่มีความเป็นไปได้ว่าจะใช้ตัวอักษรซ้ำกัน หรือแยกออกด้วยสายตาได้ยาก อันเนื่องจากมีรากภาษามาจากภาษาโบราณเดียวกัน ซึ่งกรณีของภาษาไทย คณะทำงานพิจารณาว่า ภาษาอื่นๆ ที่มีโอกาสจะมีรูปลักษณะใกล้เคียงกับอักษรไทย ได้แก่ ภาษาพม่า ลาว กัมพูชา และอินเดีย

รูปที่ 5 ตาราง Variants สำหรับภาษาไทย

ในขั้นตอนนี้ จึงต้องหารือกับ Generation Panel จากประเทศต่างๆ ด้วย ในการประชุมครั้งนี้ มีวาระ 3 รอบ เกี่ยวกับการหารือในเรื่องนี้ ระหว่าง ThaiGP, LaosGP และ KhmerGP ส่วนพม่านั้นยังไม่มีการจัดตั้งคณะทำงาน และมีการหารือกับ ทีมเทคนิคที่ทำหน้าที่บูรณาการข้อกำหนดนี้เข้าไปใน Root Zone ด้วย

ผลจากการประชุม คณะทำงานทั้งสาม รวมถึงทีมเทคนิค มีมติว่าแต่ละภาษามีความแตกต่างกันมากพอที่จะไม่สร้างความสับสนหลงผิด และ ไม่ซ้ำกัน ดังนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนด Variant ของสามภาษานี้

ขั้นตอนที่ 4 : กำหนด Label Rules

เป็นการกำหนดกฎต่างๆ ที่อยากจะให้ทีมเทคนิคทำการตรวจสอบก่อนว่าคำภาษาไทยนั้น ใช้ได้หรือไม่ เช่น ต้องกำหนดลำดับของการพิมพ์ ในกรณีที่ภาษาไทยมีทั้งด้านบนและด้านล่าง สำหรับคนเขียนแล้วสามารถเขียนด้านบนหรือด้านล่างก่อนก็ได้สามารถอ่านออกได้ไม่ต่างกัน แต่สำหรับระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ลำดับในการเขียนสำคัญมากเพราะสามารถแปลเป็นคนละคำได้เลย เช่น คำว่า “รู้” สำหรับคอมพิวเตอร์ การเขียน สระอุ ก่อน ไหมโท จะมี ความหมายไม่เหมือนกับการเขียน ไหมโท ก่อน สระอุ

คำถามที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดกฎ อาทิ

- มีลำดับของอักษรหรือไม่
- มีอักษรใดที่สามารถอยู่ที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของคำหรือไม่
- มีอักษรใดที่ต้องไม่ให้ปรากฏอยู่ที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของคำหรือไม่
- การเพิ่มกฎเหล่านี้เข้าไปจะมีผลกระทบ อย่างไรบ้าง
- การไม่มีกฎเหล่านี้จะมีผลกระทบ อย่างไรบ้าง
- มีกฎอะไรที่ไม่ตายตัวแต่ขึ้นกับกรณีไปหรือไม่
- กฎเหล่านี้ขัดกับหลักการใดๆ หรือไม่

การดำเนินงานของ ThaiGP ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนที่ 4 นี้

ขั้นตอนที่ 5 : ศึกษาข้อกำหนดกับภาคสาธารณะ

เป็นการนำข้อกำหนดที่ได้จากข้อ 1-4 ไปปรึกษากับภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในวงกว้างขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 6 : เขียนข้อเสนอแนะและสร้าง XML File

ในการนำข้อกำหนดต่างๆ เข้าไปขึ้นทะเบียนอยู่ใน ระบบของ Root Zone จะต้องแปลงกฎให้อยู่ในรูปของ XML File ซึ่งทาง ICANN มีเว็บไซต์ที่ทำหน้าที่แปลงกฎต่างๆ ให้อยู่ในรูปของ XML ให้

ขั้นตอนที่ 7 : จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคสาธารณะ

นำข้อกำหนดที่ได้ และ XML File เข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณา ก่อนที่จะนำเข้าสู่ระบบจริงๆ ในกระบวนการนี้ จะเปิดกว้างให้ทุกคนสามารถส่งความเห็นมาได้ผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจจากต่างประเทศ หรือคณะทำงานของภาษาที่ใกล้เคียง สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ด้วย และหลังจากจบขั้นตอนนี้ก็จะสามารถนำเข้าสู่ระบบ Root Zone ได้ เป็นอันจบกระบวนการ

5.5. ข้อเสนอแนะสำหรับ สพรอ. ในประเด็นของความร่วมมือระหว่าง ICANN และ สพรอ.

- สพรอ.ยังจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ภาคประชาสังคมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีนานาชาติเพิ่มมากขึ้น
- การเผยแพร่เอกสารที่ได้รับการแปลเป็นประเด็นที่สำคัญที่ สพรอ. จำเป็นต้องให้ความสนใจในระยะต่อไป เพื่อให้แน่ใจว่า เอกสารที่ได้รับการแปลแล้วนั้นเข้าถึงผู้มีส่วนได้และส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
- เร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานภาษาไทย เพื่อนำเข้าสู่ระบบ Root Zone เพื่อให้พร้อมสำหรับการจดชื่อโดเมนในภาษาไทยในรอบถัดไป

6. เอกสารแนบรายงานการเดินทาง

- บทสรุปเอกสารประกอบการประชุมของวาระการประชุมที่ได้รับการพิจารณาหรือกับคณะที่ปรึกษาจากภาครัฐ
- Power Point Presentation การรายงานความก้าวหน้าของความร่วมมือในบันทึกความเข้าใจระหว่าง ICANN และ สพอ.
- Power Point Presentation การรายงานความก้าวหน้าของการจัดทำ Label Generation Rule for Thai script